

...dióból.
...jelzés, időjárásje-
...gányzene.
...zenekar.
...Kuirina Berta
...dásában.
...dúszonáták.
...er Richárd mű-
...ethoven: Kreut-
...erseny.
...armónikus hang-
...án Imre: Tatár-
...nfónikus hang-
...uss János: A
...operettje.
...ngverseny.
...amofon.
...blok.

...rének különböző
...ny.

RT

...rad. Vasárnap
...újbold városközi
...sz Kolozsváron.
...tesnek ezuttal
...ja lesz az ellen-
...a váradi csa-
...ára, rendkívül
...viselini.
...ttest, melynek
...a és Románia
...k alkotni, szin-
...etjük és így a
...almas és mind-
...el fog eredmé-
...sárnap délután
...zt megelőzőleg
...akor tartandó
...helyre a követ-
...k meghívást:
...eshoffer, Sta-
... (KMSC), Sur-
...epi, Istvánffy,
...Kinizsi, Bul-
...Rotsching II.,
...jeu, Székely,
...as, Palocsai L.,
...Bindea, Tuncy-
...ssy, Baciu.

...apat. Prágából
...tség a magya-
...csapatot hét
...játékosból ál-
...zőképpen: Pla-
...p.—Novak SL,
...p.—Srbeek Sp.,
...Swoboda SL
...Tartalékok:
...Sinyersky SL,
...Sp. A csapat-
...nnak elégedve.

...nyerte meg
...tra-serlegmér-
...ortul Studen-
...egy eldöntet-
...a kupa győz-
...esetet szene-
...pontosabb or-
...pitották, nem
...k egy komo-
...mely azonban
...ul.

Értesítések

...és szörme gal-
...V. Jánky, Fő.
...Kolár, Piata
...z, világos 200
...k területtel
...nk helyisége
...Értekezhetni
...T LELKE:
...ELETBEN

XIII EVF. * SZAM 231
Ciu) - Kolozsvár, 1930
október 24 Péntek
5691 ÉV

Az Uj Kelet a 100
és bánáti zs
na
Cikkeink utá
forrás megje
Disztr 2. II. e. 8.

Kéziratokat nem kifizetünk
és megőrzésükre sem vállalkozunk

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

ELET

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai
ucea) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lej
Félévre 600 "
Negyedévre 320 "
Egy hónapra 110 "

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Hitler és Cuza

Cuzaék táborában az öröm leírhatatlan. A német elvtársak nagy győzelmet arattak a legutóbbi választásokon és 107 nemzeti szocialista képviselő, kamposkereszttel a gomblyukában, vonult be a Reichstag üléstermébe. A cuzista lapok ökölnyi betűkkel hirdetik az antiszemita „gondolat” diadalát s elérkezettnek látják az időt, midőn a kamposkereszt ténye fogja egész Európát beragyogni. Nemzeti ruhába öltözött fiatalemberek brosurákat terjesztenek a főváros utcáin, terrorizálják a békés járókelőket és botrányokat inszenálnak, ha valaki nem akarja tudomásul venni, hogy a hitleristák győzelme a zsidóság alkonyának előhírnöke.

A hatóságok természetesen jóindulatu elnézéssel tűrik a cuzista agitátorok garázdálkodását. A Dreptatea, a kormány hivatalos lapja a demokratsajtó tiltakozásai után szükségesnek látta ugyan közbelépni és a renitens röpiratúsokat atyai hangon megfedni illetlen viselkedésükért, de ezt is olyan engedékeny, szinte kéréllő tónusban, hogy az mindenne alkalmas, csak arra nem, hogy Hitler romániai rajongóit további skandalumok rendezésétől elriassza. De nem ez az, amivel mi most foglalkozni akarunk. A hatóságoktól ugyan megszokhattuk már azt, hogy bizonyos elemekkel szemben elnézők legyenek s az sem lep meg, ha egy demokratikus kormány s egy demokratikus párt hivatalos lapja annyira sem becüli saját méltóságát, elveit és politikai programját, hogy energikusabb szavakat találjon békés járókelők inzultálásával és Hitler princípiumainak romániai propagálásával szemben.

Vizsgáljuk meg inkább a Hitler-Cuza barátság hátterét. Az első megállapítás, amely ebből az analízisből adódik az, hogy a romániai és a németországi antiszemita közötti barátkozás fölöttébb egyoldalú és inkább Cuza professzor ama jámbor óhajának felel meg, hogy eszméjének propagálása számára támasztékot találjon valamely nyugati állam hasonszórú szervezetében. A Cuza brosurák váltig hangoztatják, hogy nem kell többé félni a Nyugat közvéleményének felháborodásától, ha Romániában talvokat gyujtanak fel és tempomokat szentségtelenítnek meg a jásii professzor derék tanítványai. Ime a németországi választások bizonyítják, hogy a Nyugaton ép ugy gondolkoznak, mint erre mifelénk s a gondolattól a cselekvésig köhajjantnyira való távolság sincs. Lehet tehát szabadon agitálni, igen tisztelt párhivók...!

Cuza professzort meg lehet érteni, hiszen régi álma, hogy az antiszemitizmus internacionáléját megteremtse. Ennek reményében vett részt Cuza a budapesti fajvédők konferenciáján is, tekintet nélkül arra, hogy a határrevízió gondolatának nincsenek odaadóbb harcosai, mint éppen azok a fajvédők, akikkel Cuza fraternizálni szeretett volna Budapesten. Ugyanez a helyzet Hitlerrel szemben is. A német nemzeti szocialista programjának tengelyében nem a zsidókérdés, hanem a német monarchia restaurálása, a hadisarcok fizetésének beszüntetése s a jelenlegi békeszerződések revíziója áll, olyan posztulátumok tehát, amelyek Cuzát legalább is meg kellene hőkentse. Hitler Romániában Franciaország egyik szövetségese látja, egy olyan államot tehát, amely ugyancsak utjában áll a német reváns-gondolatnak. És bármennyire is kedves volna számára a kamposkereszt, odáig nem igen megy el, hogy a pangérmán despotákat az antiszemitizmusért felad-

A barátság Hitler és Cuza között tehát csak egyoldalú lehet, azaz, hogy „csak félig-meddig” jött létre. Eljön még az idő, amikor Cuza tüzet fog tujni arra a Hitlerre, akiben új szövetségest és politikájának erőteljes támaszát vélte feltalálni. A német nemzeti szocialista programjában, mint mondtuk, az antiszemitizmus másodrendű helyet foglal el csupán. Míg azonban Cuza tisztában van azzal, hogy soha hatalomra nem kerülhet s így megengedheti magának a legkülönbözőbb tantárgyak hirdetésének luxusát, Hitlernek komoly ambíciója az, hogy kormánya

kerüljön. Ennek megfelelően igyekszik szalonképessé tenni magát s éppen ezért megkezdte programjainak megszelídítését abban a pillanatban, mihelyst a gyakorlati politikával közvetlenebb és elevebbébb kontaktusba került. Így példának okáért Hitler kategórikusan kijelentette, hogy a legelősebben elítél minden erőszakosságot s a verekedőket és ablakbeverőket szó nélkül ki fogja ebrudálni partjából. Kijelentette továbbá, hogy ő csakis a tisztességtelen zsidók ellen akarja felvenni a harcot s azokkal szemben, akik résztvesznek Németország újjáépítésében, semmi kifo-

gása sincs. Cuzista körökben Hitlernek ezen destruktív kijelentései mély lehangoltságot váltottak ki. Összeomlani látszik Hitlerben is az az archimedesi pont, amelyre támaszkodva, a romániai cuzisták ki akarták fordítani sarkából a világot.

Es ilymódon szertefoszlának a romániai cuzistáknek a németországi választások eredményeihez fűzött reménysegei és összeomlik egy barátság, amely létre sem jött ugyan, de amely a maga egyoldalúságában is jellegzetes fényt vetett az antiszemitizmus és az antiszemiták moráljára.

Közel háromszázra emelkedett az alsdorfi bányakatasztrófa áldozatainak száma

Az egész birodalom területére kiterjedő gyűjtés indult meg az áldozatok családjainak felségélyezésére — Ujabb 9 sebesült halt meg

Berlin, okt. 23. Az alsdorfi bánya helyreállítási munkálatairól este kiadott jelentés a katasztrófa eddig feltalált halálos áldozatainak számát 233-ban állapítja meg. Ezek közül 182-öt a bányában, 51-et a föld felszínén épült összeomlásoknál ért a halál. 25 bányász még mindig hiányzik. A sebesültek száma 99. Délután három bányász élve került elő egy felszabadított tárnarészből. A katasztrófa okainak megállapítására kiküldött bizottság hat óra hosszat tartózkodott az Anna II. bányában és mindent tüzetesen megvizsgált. Az összes robbanószert-raktárakat épségben találták fel és sikerült megállapítani azt is, hogy az explozió idejében robbanószert a bányában szállítás alatt sem volt. Így teljesen megdőlt az a feltevés, hogy a katasztrófa oka dinamitexpló-

zió lett volna. A bizottság a ténymegállapításokat holnap tovább folytatja. Az áldozatokat szombaton fogják eltemetni. A birodalom egész területére kiterjedő gyűjtés indult meg a hátramaradtak érdekében. Az akcióhoz első jegyzőként a birodalmi és a porosz kormányok 150-150 ezer márkával járultak hozzá. A berlini angol nagykövetség ma megjelent Hindenburgnál és királya részvételét tolmácsolta. Az angol szénbányászok szövetsége táviratilag fejezte ki együttérzését.

Berlin, okt. 23. Az alsdorfi bányába ma újra kiszáll a bizottság, hogy folytassa a szerencsétlenség okának felderítését. Tegnap a bizottság számos tanulmányozást eszközölt. A szénporrobbanás feltevése is megdőlt, a katasztrófát széngázexplózió okozhatta.

Berlin, okt. 23. Az alsdorfi katasztrófa sebesültjei közül újabb kilencen behaltak sérüléseikbe.

Az Eschweileri bányauzem igazgató-sága jelentésében 257 halálos áldozatról számol be. Ez a szám még nőni fog újabb sebesült-halálosokkal és azoknak számával, akiknek holttesteit az összeomlott, igazgatósági és üzemi épületek romjai között még nem sikerült feltalálni. A romok között még 10 15 holttest lehet.

A lapok Alsdorfbba küldött tudósítóinak jelentései szerint a katasztrófa sebesültjei közül számosan állapota igen súlyos. Valószínűnek látszik, hogy fele részük nem fog felépülni és a halálos áldozatok számát fogják szaporítani.

Ötszázmillió lejbe kerülnek az őszi hadgyakorlatok

Egyik miniszter sem akarja megcsonkítani költségvetését és így rendkívüli nehézségekbe ütközik az ötmilliárdos megtakarítás programjának realizálása

A liberális párt elhatározta, hogy képviselői visszatérnek a parlamentbe

Bucuresti—Bukarest, október 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új költségvetés összeállítása meglehetősen lassúsággal halad előre. Mint az előrelátható volt, az ötmilliárd lejes megtakarítás realizálása komoly nehézségekbe ütközik elsősorban azért, mert egyik miniszter sem hajlandó saját tárcájának költségvetésén belül a szükséges amputálásokat keresztülvinni.

Ezenkívül közbejött egy újabb momentum, amely a költségvetés összeállítását megnehezíti. Mironescu miniszterelnök kötelezettséget vállalt az uralkodó előtt, hogy az őszi hadgyakorlatok költségeit felveszi a jövő évi budgetbe. Ezek a költségek hozzávetőleges száma szerint 500 millió lejt tesznek ki. Ezenkívül a hadügyminisztérium költségvetését 2 és félmilliárd lejjel kell felemelni. Ebből másfélmilliárd lejt a hadsereg felfegyverzésére és felszerelésére fognak felhasználni, 1 milliárd lejt pedig a tisztek fizetésének felemelésére s a katonák ételmérésének megjavítására fognak felhasználni. A legutóbbi minisztertanácsban egyes miniszterek meg-

jegyezték, hogy ezek szerint hiába fogják a minisztériumok anyagi és személyi kiadásait csökkenteni, ha ezzel szemben a hadügyminisztérium budgetje az elmúlt évvel szemben 3 milliárddal emelkedik. Mironescu ezzel szemben kijelentette, hogy a fenti emelésekre vonatkozólag kötelezettséget vállalt és ettől a kötelezettségtől semmiesetre sem tekinthet el.

Bucuresti—Bukarest, október 23. Politikai körökben még mindig élénken kommentálják a liberálisok kisenevi kongresszusán elhangzott beszédeket. Tatarescu és Duca, mint ismeretes, kijelentették, hogy szükség van a párteretek felújítására (azaz a Bratianu Vintila eltávolítására), majd a háboru alatt történt felháborító panamákról beszéltek, ugyancsak néhány Bratianu Vintila környezetéhez tartozó politikusra célozva. Politikai körök véleménye szerint Duca ismét megkezdte az ostromot a liberális párt elnöki székéért és ebben szemmel láthatólag segítkezik neki a párt nagy többsége is.

A Curentul értesülése szerint a libe-

ralis párt többsége és közöttük Argetoianu, dr. Anghelescu és Orleanu volt miniszterek, nyíltan hangoztatják, hogy részt fognak venni a parlament őszi szessziójának munkájában. Bratianu Vintila ezzel szemben még mindig ellenzi a parlamentbe való visszatérés gondolatát, Duca pedig, mint rendesen, ezuttal is hol az egyik, hol a másik félnek ad igazat.

Meglepetést akarnak nyújtani hallgatóinak az amerikai rádiótársaságok. Newyorkból jelentik: Az amerikai rádiótársaságok a londoni tengerészeti egyezmény ratifikációs okmányainak kicserélése napján meglepetésben akarják részesíteni hallgatóikat és a világ rádiózeit. Rádió-telefonösszeköttetést fognak létesíteni Washington, London és Tokió között s felkérték a kormányokat arra, hogy a kormányelnökök, illetve Washingtonban Hoover elnök közreműködését e beszélgetésekhez megnyerjék. A három államférfi szavait az összes amerikai rádióállomások közvetíteni fogják.

Ki a kutmérgező Máramarosban ?

68 százalék adó és 9 zsidó körorvos a máramarosi antiszemitizmus mérlegén

Birlea lelkes zsidó előfizetőket gyűjt lapjának, amelyben fantasztikus rágal-makkal uszít a zsidók ellen

Sighet—Máramarossziget, október 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mindjárt az elején nem lesz érdektelen egy kis statisztikát csinálni. Néhány adatot sorakoztatunk fel. Éppen annyit, amennyit a dolgok megértéséhez okvetlenül szükséges. Tehát:

Máramarosmegye állambevételai 1928. évben 132.689.269 lejre, míg 1929. évben 147.829.134 lejre rugtak.

Máramarossziget város évi költségvetése kerek 19 millió lejt tesz ki. Máramaros megye államgépzetében 13 zsidó kap kenyeret. Foglalkozásra nézve hat orvos, öt körjegyző és két pénzügyi tisztviselő.

Még csak egyetlenegy adat s ezzel már be is fejeztük a statisztikát: *Máramaros megye és Sziget város összes terheinek hatvannyolc és fél százaléka zsidók viselik.*

S tegyük már is hozzá: az adóinkvizíciós esztendő hosszú során át senki sem próbálta elvitatni a máramarosi zsidóságtól a hatvannyolc és fél százalékos jogát. S a máramarosi zalék jogátihh

zsidóság verjékébe bár, de viseli az iszonyú terheket. A hat zsidó körorvossal azonban nincs minden a rendjén. Tizenegy körorvos van összesen a megyében, köztük hat zsidó. Elvisehelhetetlen arány...

S a soviniztának nevezett antiszemitizmus csoportosulás, *Birlea* professzorral az élén, megkezdte működését annak a szent célnak az érdekében, hogy letörjék a zsidó orvosok hegemoniáját Máramarosban.

Hadjárat egy zsidó orvos ellen

Ott kezdődött a dolog, hogy denúciáltak.

Zsidó orvos kizsákmányolja a falvak nyomoruságos lakosságát. Aknasugatag körorvosa terrorja alatt tartja a lakosságot. Már azt is megtiltotta, hogy a gyógyszerész a legcélszerűbb dolgot is kiszolgálja a parasztságnak. Csak hozzá fordulhatnak a beteg parasztnak, ha pedig nincsenek 100 lejük, akkor tőle akár el is pusztulhatnak. Nyomatékosan felhívjuk az illetékesek figyelmét erre a tarthatatlan állapotra s hisszük, hogy *arravaló és lelkiismeretes embert fognak a kör élére állítani.*

Ezt irták a máramarosi soviniztálapok. Megindult a hadjárat az aknasugatagi zsidó orvos ellen. Hogyisne. Hat zsidó orvos. A parasztság kizsákmányolói. A gyógyszerésznek még azt is megtiltják, hogy csekélyeségek kiszolgáljon. S a nyomoruságban tengődő parasztnak, ha nincs 100 leje, hogy az orvoshoz menjen, akkor el is pusztulhat... S ki tudja: ha ezt az egyet ki lehet kezdeni, a többivel is sikerülni fog...

Megtévesztett agitátorok...

A legfuresőbb az egész dologban csak az volt, hogy alig indították meg a hadjáratot és máris annyiba hagyták. A máramarosi zsidó orvosok ügye nagy-hirtelenül lekerült az antiszemitizmus napirendjéről s az agitátorok már az orvos szótól is megirtóztak.

Hogy milyen változás történt közben, azt csak most tudtuk meg. Miután felkerestük *Pap Zsigmond* dr. vármegyei főorvost és nyilatkozatát kértük erre az ügyre vonatkozólag.

Mindenek előtt le kell szegeznünk egy tényt — mondotta *Pap Zsigmond* dr. — s pedig azt, hogy a máramarosi zsidó orvosok ellen egyetlenegy izben sem hangzott el

panasz. Mindannyian lelkiismeretesen és odaadással tesznek eleget kötelességüknek. S kijelenthetem, hogy *Borsán* is, ahol felelőtlen agitátorok izgatták a népet, — *nem Salamon dr. személye ellen volt kifogás.* Ott voltam a helyszínen és a polyánai parasztnak delegációja arról panaszkodott, hogy egy orvosnak túl nagy a kör. Tizenhét ezer lelket számol a kör s ezért kérnek *Salamon dr.* mellé még egy orvost.

— *Wiener dr.* aknasugatagi orvos esete egészen speciális. Nemesak hogy panasz nincs ellene, de kijelenthetem, hogy kivétel nélkül rajong érte a nép. Igaz, az utóbbi napokban koncentrikus támadásnak volt kitéve, de teljesen alaptalanul. Jelentette ugyanis nekem, hogy a gyógyszerész manipulációi folytán gyanús tünetek jelentkeznek egyes helyeken. Kiszálltam a helyszínre és megállapítottam, hogy a parasztnak tudatlanságával a gyógyszerész visszaélt. *Difteria* esetén, előfordult, hogy köhögés elleni porokat adott, minden diagnózis nélkül. Figyelmeztettem, hogy ha még egy eset előfordul, lezárom a gyógyszerért.

Egy elmaradt rektifikáció...

— Képzeltető — folytatja ezután *Pap Zsigmond* dr. — mennyire felháborított *Birlea* professzor támadó cikke. Amikor *Wiener dr.* bejött *Máramarosszigetre*, felkerestük a professzort és én megadtam neki a kellő felvilágosításokat.

A professzor ur csak arra kért, hogy egyszer legyek elnéző — a gyógyszerésszel szemben. Ő is belátja, hogy difteriás betegnek nem szabad köhögés elleni porokat adni. Bocsnát kért a megrágalmazott *Wiener dr.*-től s azzal távoztunk el, hogy lapjának legközelebbi számában helyreigazítást közöl. Ez azonban, úgy látom, elmaradt.

Ezeket mondotta *Pap Zsigmond* dr. *Máramaros vármegye főorvosa.* S mi megértjük a megtévesztett agitátorokat, kik szegényszemre kénytelenek voltak annyiba hagyni a hadjáratot. Visszafelé sült el a fegyver és akaratlanul bár, de kénytelenek beletörődni abba, hogy a vármegyei teherviselésének hatvannyolc és fél százaléka mellett lehet hat zsidó körorvos a Máramarosban.

De hol maradt a rektifikáció?

Birlea professzor papi ember, isteni igéket hirdet a szószékéről. Miért nem látja be tévedését, miért nem ura szavának és végül, miért nem okul a tapasztalatokon?...

A Vasgárda máramarosi tagozata és Iorga professzor

Birlea professzor *Iorgát* idézi. Zsidókra erőszakolja rá lapjának előfizetését s gyűjtési akciót rendez a Vasgárda fogházban lévő tagjainak. Zsidó hirdetőket szerez s közli *Constantin Danila* manifestumát, melyben jelenti, hogy azért, *ami Máramarosban a közeljövőben fog történni, nem vállalja a felelősséget.* S közben *Iorgát* idézi. A régi *Iorgát* idézi, aki huszonöt esztendővel ezelőtt járt Máramarosban és akkor tárta fel Máramaros tragédiáját.

„Végigmentem az Izavölgyön — írja *Iorga* professzor — és amerre a szemem ellátott, csak zsidók bírodalmát láttam. Középvísi, Petrova, Szurduk... Zsidók, zsidók, zsidók... Erősek, egészségesek. És a románság, kilométerek hosszú során, milven képet mutat? Vánnyadt testű nők, be-

teg, vérszegény gyerekek, tüdőbajos, palinkába fulladt férfiak. Ó, *Dragos*, ó, *Bogdan*, *Kárpátok* vízű vajdái, hová züllött le a népetek...“

S *Birlea* professzor hozzáfűzi a maga részéről azt a megjegyzést, hogy az elmúlt huszonöt esztendő alatt csak rosszabbodott a helyzet. A románság viseli az összes terheket, nyógi a súlyos kamatokat és a hivatalokban zsidók pöffeszkednek.

„*Hristos a inviat!*“

A kutmérgezés ezzel még nincs befejezve. Ha a paraszttömeg józan gondolkodásához nem lehet apellálni, talál *Birlea* ur más módszereket is. Itt a vallási fanatizmus, kerüljenek hát elő a nagy arzenál rozsdás fegyverei is.

Levelet közöl *Birlea* professzor lapja a következő tartalommal:

„Szaploneán, úgy mint *Máramaros* többi falvaiban, az iskolalátogató gyerekek több nemzetiségből tevődnek össze, főleg pedig románokból és zsidókból. Szokás és tradíció szavakkal elmondani, vagy énekelni „*Hristos a inviat!*“ — a *Feltámadás* himnuszát. A szaploneai iskolában is énekeljük ezt. Egy szép estén azonban megjelent nálam a szaploneai zsidók-

Massaryk elnök szövege a zsidókhöz:

„Mindnyájan igyekezzünk elérni ideálunkat: a szabadságban eltöltött tisztességes életet“

Pozsony, október 23. A *Massaryk* elnök tiszteletére rendezett pozsonyi ünnepségek során megjelentek a szlovák zsidó csoportjának képviselőiben *dr. Sipos* Leó, a város ortodox zsidósága nevében *Schreiber* Akiba főrabbi, a szlovákiai orthodox zsidóság képviselőiben pedig *Wéber* Kálmán póstyéni rabbi.

A héber áldóimát *Schreiber* Akiba főrabbi mondotta, mire *Wéber* rabbi német nyelven beszédet intézett a köztársaság elnökéhez, arra kérve, hogy a konzervatív zsidóság szabad fejlődése elé ne emeljenek gátat a köztársaság területén. Majd *dr. Stein* a neológ hitközség elnöke beszélt szlovák és német nyelven. *Massaryk* elnök erre a beszédre a következő érdekes és jellemző beszédben válaszolt: nevébenIn

— Azt mondotta Ön, hogy a szlovák zsidók hallgatva szenvednek, de van türelmük. Elismerem, a türelemre szükség van, de szenvedni, arra semmi szükség. Éppoly kevésbé kell szenvedniük, mint bármely más állampolgárnak, aki ehhez vagy ahhoz a nemzetiséghez tartozik. Mi demokrata köztársaságban élünk, mely mindenki számára biztosítja a munka és a meggyőződés szabadságát. Csak azt kívánhatom, hogy mindnyájan igyekezzünk elérni ideálunkat: a szabadságban eltöltött tisztességes életet.

Ezeket a szavakat szlovák nyelven mondotta *Massaryk* elnök, majd németül folytatta:

— Rá akarok térni arra, amit Ön beszédének német részében mondott. Ön engen professzornak és elnöknek aposztrófált. Nem tudom, tanár vagy elnök vagyok-e. Mindégy, hogy elnök vagy professzor, semmi különbséget nem látok és világnézetemben nem ismerem különbséget. Amit eslekedtem, azért tettem, mert úgy érez-

tem, hogy ez nekem kötelességem. A jövőben is így akarok cselekedni, hogy elérhessük azt, amit elérni akarunk és ami után minden tisztességes ember vágyódik.

A zsidó párt nevében mondott beszédre a köztársaság elnöke ezt válaszolta:

— Köszönöm a hittestvérei nevében közvetített üdvözlőket. Már több ízben nyilatkoztam viszonyomról a zsidókhöz. Én, mint tudja, a munkásember vagyok és Önökért minden megteszem, amit megtenni lehet. Mindig is hű maradtam elveimhez és biztosítom Önt arról, hogy *demokratikus köztársaságban a zsidóknak semmi bántódása nem lehet.*

Egy közös deputációhoz, amelyben résztvettek a németek, a magyarok és a zsidók, *Massaryk* a következő szavakat intézte:

— Főleg itt, Szlovenszékben tartom fontosnak, hogy az összes nemzetiségek és felekezetek egységre és közösen munkára törekedjenek. *Bratislava* nemcsak a csehnek, hanem a köztársaság összes nemzetiségeinek városa. Nem ismerem különbséget az ország állampolgárai között és most, mint köztársaság elnöke mondom: *az állam azért van, hogy a népek céljait szolgálja.* Az állam és a nép nem egy és ugyanaz, az államnak kötelessége együttműködni a néppel.

A köztársaság elnökeként beszédem a zsidók és többi nemzetiségűek nagy meglepetéssel fogadták.

Rá akarok térni arra, amit Ön beszédének német részében mondott. Ön engen professzornak és elnöknek aposztrófált. Nem tudom, tanár vagy elnök vagyok-e. Mindégy, hogy elnök vagy professzor, semmi különbséget nem látok és világnézetemben nem ismerem különbséget. Amit eslekedtem, azért tettem, mert úgy érez-

tem, hogy ez nekem kötelességem. A jövőben is így akarok cselekedni, hogy elérhessük azt, amit elérni akarunk és ami után minden tisztességes ember vágyódik.

A zsidó párt nevében mondott beszédre a köztársaság elnöke ezt válaszolta:

— Köszönöm a hittestvérei nevében közvetített üdvözlőket. Már több ízben nyilatkoztam viszonyomról a zsidókhöz. Én, mint tudja, a munkásember vagyok és Önökért minden megteszem, amit megtenni lehet. Mindig is hű maradtam elveimhez és biztosítom Önt arról, hogy *demokratikus köztársaságban a zsidóknak semmi bántódása nem lehet.*

Egy közös deputációhoz, amelyben résztvettek a németek, a magyarok és a zsidók, *Massaryk* a következő szavakat intézte:

— Főleg itt, Szlovenszékben tartom fontosnak, hogy az összes nemzetiségek és felekezetek egységre és közösen munkára törekedjenek. *Bratislava* nemcsak a csehnek, hanem a köztársaság összes nemzetiségeinek városa. Nem ismerem különbséget az ország állampolgárai között és most, mint köztársaság elnöke mondom: *az állam azért van, hogy a népek céljait szolgálja.* Az állam és a nép nem egy és ugyanaz, az államnak kötelessége együttműködni a néppel.

A köztársaság elnökeként beszédem a zsidók és többi nemzetiségűek nagy meglepetéssel fogadták.

We

A zsidós.

Cluj—Kolozs

kormány most... ramja egyen... váltott ki a vil... A sürübb zsidó... ban és Ameri... sagra jutása u... voltak Anglia e... takozásoknak o... lóban, amilyen... mitott Anglia... dalas tudósítá... gol kormányilk... részt elíteli az... lását. Megkülö... lajdonitanak W... és azoknak a... lyekkel Weizma... dokolta. Az ang... Weizmann több... ket mondotta:

— Az új angol... ges ellentmondá... tal 1922-ben lefe... kel, a mandátum... és a népszövetsé... álláspontjával.

Az angol ko... sel feladta a... létesítését.

Anglia most o... hogy a jelenleg... dók és arabok ér... a politika, valami... látóása rendkívü... a zsidó tőke szá... ben pénz álldozo... lesztinában.

Weizmann ezut... képviselői előtt a... lord Passfield gy... hez intézett. Eb... mann mindenekel... hogy a cionista é... kész volt úgy az... tinaí kormányval... kal együttműködn... zeti otthon problé...

Most azonban n... együttműkö...

Eppen ezért kén... hogy a cionista e... Agency elnöksége... déktalanul intéz... kongresszus és a... csának összehívás... testületek új elnö... megállapítsák az... irányelveket, amel... kozat következtéb... tak.

Egy újságíró me... től, hogy vélemény... kifejezésre jutni... irány, mire Wizma... a világi zsidóság... a cionista szerveze... ből Amerikába aka...

A zsidók c... Palesztinán

Kijelentette továb... a zsidók lényeges... gazdasági téren... utolsó 10 évben töb... tot investáltak a... Az angol kormány... hangsúlyozott mun... hát távolról sem a... az általános világt... összes népek szenved...

Anglia ké

Az angol kormány... lyet röviden már is... ből áll. Az egyik a... új interpretációját... Jon Hoppe Simpson... mazza. A politika... kormány kijelenti... datárius feladatát a... egyrészt előmozdít... teremését, másrészt... azon, hogy a zsidó... teremtesé érdekében... tézkedés se jöhessen... a nem zsidó lakossá... A kormány meg aka... zsidóknak a jogi bázi...

A palesztinai angol politika páfordulása

Weizmann: „A zsidók nem működhetnek többé együtt Angliával“

A zsidóság tiltakozása jeléül a kongresszuson javasolni fogják a cionista világszervezetnek Amerikába való áthelyezését

Cluj-Kolozsvár, okt. 23. Az angol kormány most közzétett palesztinai programja egyenesen leírhatatlan hatást váltott ki a világ zsidó közvéleményéből. A sűrűbb zsidó lakosságú határállamokban és Amerikában a hír nyilvánosságra jutása után spontán tüntetések voltak Anglia ellen s az elkeseredett tiltakozásoknak olyan vihára van készülőben, amelyre valószínűleg nem számított Anglia. Az egész világsajtó oldalas tudósításokban számol be az angol kormánypolitikáról és legnagyobb részt elítéli az angol politika páfordulását. Különbőzött jelentősen a tulajdonosok Weizmann lemondásának és azoknak a nyilatkozatoknak, amelyekkel Weizmann lemondását megindokolta. Az angol sajtó képviselői előtt Weizmann többek között a következőket mondta:

Weizmann nyilatkozik

— Az új angol Palesztinapolitika szöveg ellentmondásban van a Chureill által 1922-ben lefektetett politikai elvekkel, a mandátumszerződés előírásaival és a népszövetségi mandátumbizottság álláspontjával.

Az angol kormány ezzel a lépéssel feladta a zsidó nemzeti otthon létesítésének gondolatát.

Anglia most csak arra szorítkozik, hogy a jelenleg Palesztinában élő zsidók és arabok érdekeit képviselje. Ez a politika, valamint a bevándorlási korlátozása rendkívül meg fogja nehezíteni a zsidó töké számára azt, hogy a jövőben pénzt áldozzon és investáljon Palesztinában.

Weizmann ezután feloivasta a sajtó képviselői előtt a levelet, amelyet lord Passfield gyarmatiügyi miniszterhez intézett. Ebben a levélben Weizmann mindenképp rámutatott arra, hogy a cionista exekutive mindenkor kész volt úgy az angol, mint a palesztinai kormánnyal, valamint az arabokkal együttműködni, hogy a zsidó nemzeti otthon problémáját megoldhassa.

Most azonban nincsen meg többé az együttműködés lehetősége.

Eppen ezért kényszerítve érzi magát, hogy a cionista exekutive és a Jewish Agency elnökségéről lemondjon. Haldéktalanul intézkedni fog a cionista kongresszus és a Jewish Agency tanácsának összehívása iránt, hogy ezek a testületek új elnököt válasszanak és megállapítsák azokat az új politikai irányelveket, amelyek az angol nyilatkozat következtében szükségessé váltak.

Egy újságíró megkérdezte Weizmann-tól, hogy véleménye szerint miben fog kifejezésre jutni ez az új politikai irány, mire Weizmann kijelentette, hogy a világ zsidóságának tiltakozása jeléül a cionista szervezet székhelyét Angliából Amerikába akarják áthelyezni.

A zsidók csak hasznot hoztak Palesztinának

Kijelentette továbbá Weizmann, hogy a zsidók lényeges nasznokat jelentettek gazdasági téren az araboknak. Az utolsó 10 évben több mint 40 millió fontot investáltak a zsidók Palesztinába. Az angol kormány által oly nagyon kihangsúlyozott munkanélküliségnek tehát távolról sem a zsidók okai, hanem az általános világkrízis, amely alatt az összes népek szenvednek.

Anglia kétkulcsos politikája

Az angol kormány nyilatkozata, amelyet röviden már ismertettük, két részből áll. Az egyik a Balfour-deklaráció új interpretációját, a másik pedig Sir John Hoppe Simpson jelentését tartalmazza. A politikai nyilatkozatban a kormány kijelenti, hogy Anglia mandátárius feladatát abban látja, hogy egyrészt előmozdítsa a zsidó otthon megteremtését, másrészt pedig örködni kell azon, hogy a zsidó nemzet otthon megteremtése érdekében egyetlen olyan intézkedés se jöhessen személtetésbe, amely a nem zsidó lakosság érdekeit sérthetné. A kormány meg akarja ugyan adni a zsidóknak a jogi bázist arra, hogy „pa-

lesztinai közösségüket“ megteremtsek, de a zsidó nemzeti otthon megteremtésének nem szabad odavezetnie, hogy Palesztina többi lakosaira egy „zsidó nemzetiséget“ kényszerítsenek.

A kormány nyilatkozat leszögezi, hogy a bevándorlás tempója nem szabad gyorsabb legyen, mint amely az ország felvívó képességével összeegyeztethető. A kormány azon a véleményen van, hogy kísérletet kell tenni egy szorosabb és harmonikusabb együttműködés érdekében a palesztinai kormány és a Jewish Agency között, azzal a kihangsúlyozott előfeltétellel, hogy ez az együttműködés nem jositja fel a Jewish Agencyt az ország kormányzásában, vagy igazgatásában való közreműködésbe. A nem zsidó lakosság számára a Jewish Agency-hez hasonló intézményt kell létesíteni, hogy a lakosság az a része is hasonló befolyáshoz juthasson.

A nyilatkozat ezután éles formában kell ki minden rendezettség ellen és leszögezi, hogy a palesztinai angol garnizon két gyalogos zászlóaljából, két repülőosztályból és négy páncéltűzszakasz-

ból fog állani. A rendőrséget is rövidesen reorganizálni fogják

Törvényhozó testület

Palesztina egy törvényhozó testületet fog kapni, amely a főkörmányzón kívül 22 tagból fog állani. E 22 tag közül a főkörmányzó tizenötöt a hivatalnokok közül fog kinevezni, tizenkettőt pedig indirekt választások útján, megválasztott választótestületek fognak kiküldeni. A főkörmányzó fel lesz jogosítva, hogy a mennyiben valamely választótestület bojkottálna a törvényhozótanácsot, ugy ezen tagsági helyeket betöltse.

A kormány nyilatkozat legsúlyosabb megállapítása az, hogy ezidőszent a zsidó földtartalékokon kívül az országban nem áll több föld rendelkezésre a telepítés céljaira, és hogy a kormány nem rendelkezik nagyobb állami föltevételek felett, amelyek zsidó telepesek között feloszthatnák.

Mint hogy a zsidó szervezetek, mondja a nyilatkozat, megtiltották a zsidó telepeseknek, hogy arabokat, mint munkásokat alkalmazzanak, mint hogy a zsidó

bevándorlás nemcsak vállalkozókat, de munkásokat is magában foglal, ennél fogva a zsidó bevándorlás mértékét mindig függővé kell tenni attól, hogy milyen munkaképek állnak az arabok rendelkezésére. Más szóval ez azt jelenti, hogy amíg egyetlen arab munkanélküli van az országban, a kormány nem hajlandó újabb zsidóbevándorlást engedélyezni.

Az araboknak bele kell nyugodni a helyzetbe

Az araboknak — folytatja a jelentés — bele kell nyugodniuk a ténybe, hogy a zsidó otthon meg van teremve és Palesztinában marad, ugyanakkor azonban a zsidó szervezeteknek le kell mondaniuk olyan törekvésekről, amelyek a zsidó otthon szeparatiztikus és függetlenségre törekvő ideálok kiinduló pontjává teszik.

Sir John Hoppe Simpson szakértői jelentésében kifejté, hogy a jelenlegi gazdasági metódusok szerint jelenleg nem áll több föld telepítés céljaira rendelkezésre. Ha a földet különösen az arabok intenzíven nevelnék, ugy elképzelhető lenne, hogy még 20 ezer földműves család legyen letelepíthető, Simpson különböző javaslatokat tesz a bevándorlás ellenőrzésére és szerinte az angol kormánynak már a galut országokban kell a bevándorlókat felülvizsgálania. Simpson nyomatékosan hangsúlyozza, hogy Palesztinának, csak mint agrárországnak van jövője és óva int attól, hogy olyan iparokat létesítsenek, amelyek idegenek az országtól és a földtől. Különösen elhibáztak tartja a textilipar létesítését, amelynek szerinte Palesztinában nincsen talaja.

A dumping fokozása érdekében a szovjet öt korosztályt kényszermunkára hivatott be

A behívott háromszázezer embert Sibériába viszik erdőirtásra — A szovjet beszüntette azon országok hajóinak rakodását, melyek ellenszegülnek a dumpingnak

Varsó, október 23. A lapok a moszkvai sajtóban megjelent behívó rendeletek alapján azt a híradást közlik, hogy a népbiztosok tanácsa kényszermunkára hívta be az 1903—1908 korosztályokat, amelyeket az évek során megbízhatatlanságuk miatt nem akartak besorozni a vörös hadseregbe. A szovjet a cionizmus uralom alatt felnőtt évfolyamok embereit három évi szolgálatra hívta be.

Mintegy háromszázezer embert érint a behívás, akiket munkaszászolójukba osztva, Észak-Szibériába visznek erdőirtásra. A szovjet a behívottaknak szoldot nem fizet s így csak ellátásukról kell gondoskodnia. Kétségtelen, hogy a nagyarányú kényszermunka-behívás a dumping fokozásának céljait szolgálja. London, október 23. A moszkvai Tass

távírti iroda közli, hogy az orosz legfelső közlekedési bizottság rendeletet adott ki, melyben beszüntette azon országok hajóinak rakodását, amelyekben az orosz importtal szemben korlátozó intézkedéseket léptettek életbe. Utasítást kaptak a szovjet kereskedelmi flottájának hajói is, hogy kerüljék ez országok kikötőit.

Thomas Mann a kampóskeresztésekről

„A nemzeti szocializmus rossz kísérlet, amelynek pusztulnia kell“

Rewentlow gróf kirohánása a zsidók és katolikusok ellen

Berlin, október 23. A Reichstag egyik legutóbbi ülésén Rewentlow gróf, a nemzeti szocialista párt egyik képviselője nagy beszédet tartott, amelyben többek között a következőket mondotta:

A zsidók ünnepei

Szeptember 15-én a zsidó és a zsidók által befolyásolt sajtó pucosok állhíreivel árasztotta el az országot. En ezt hazafiatlan, sőt hazaáruló magatartásnak tartom, különösen mert erősen ártott a német gazdasági életnek. A zsidók ezekben a napokban ünnepezték újévüket és ekkor megfigyelhetők az érdekes jelenséget, nevezetesen, hogy a két ünnepi napon, amikor a zsidók otthon maradtak és ünnepezték, a tőzsdén a papírok emelkedtek. (Viharos irónikus nevetés a szociáldemokraták és középpártok soraiban.) Mihelyt elmúlt az ünnep és a zsidók megint megjelentek a börzén, a papírok megint esni kezdtek. (Ujabb viharos derűtség baloldalt és a középén.) Ki oka tehát a népvagyon pusztulásának? (Közbekiáltások balról: a nemzeti szocialisták!)

Rewentlow gróf ezután reflektált a bajor néppárt egyik képviselőjének, Leicht prelátusnak beszédére. A prelátus ugyanis élesen támadta a nemzeti szocialistákat, akik kategorizálni és egy más fölé és alá akarják rendelni a különböző vallásfelekezeteket.

Hol van a katolikus ifjúság? — Leicht ur — mondotta Rewentlow

— Ön azt állítja, hogy a katolikus ifjúság uton van. Ez igaz, az ifjúság uton van, de felénk. Nemsokára az egész katolikus fiatalság a mi táborunkban lesz és ki fogja Önöket üzni a templomokból.

Rewentlownak ez a beszéde a centrumban és a bajor néppárt körében óriási felháborodást keltett és a párt ugy határozott, hogy még a közeli napokban válaszolni fog erre a provokatív beszédre.

A Reichstag ülésének további során dr. Brauns, a centrum volt képviselője és munkaügyi miniszter is válaszolt Rewentlownak. Kijelentette, hogy a nemzeti szocialistákat azért sem lehet komolyan venni, mert már most meghazudtolják programjuk minden pontját. Választási propagandájukban állandóan hangoztatták a felekezetek respektálását, most pedig egyebet sem lehet hallani tőlük, mint szidalmakat a szabadkőművesek, a zsidók és jezsuiták ellen. Ezzel csak önmagukat leplezték le.

Thomas Mann esete a nemzeti szocialistákkal

Itt említjük meg, hogy Thomas Mann, aki a nemzeti szocializmusról beszédet tartott Berlinben, egy Arnold Bronnen nevű szocialista újságíró vezetésével egy csoport fiatalember megzavarta. A hírneves író most nyilatkozik erről az incidensről és többek között a következőket írja:

„Szerettem volna beszédemben a nemzeti szocializmus pszichológiájáról mondani egyet és mást és ki szerettem volna mutatni ennek a mozgalomnak szellemi eredetét. A nemzeti szocializmus kétségtelenül világnézeti mozgalom, de mint politikai párt, nem egyéb rossz kísérletnél, amelynek pusztulnia kell. Egészen fölösleges minden a nemzeti szocialistáktól való félelem. A polgárság rosszul teszi, ha meghódol előtte. A nemzeti szocialisták választási eredménye — amely nagyon is komplikált uton jött létre — egy év múlva el fog párologni. A német nemzeti szocialisták főleg abban különböznek az olasz barátaiktól, hogy hallatlanul szellemtelenek. Én nem szeretem Mussolinit sem, de be kell vallanom, hogy Hitlerrel szemben valóságos félisten. Mussolini legalább tud valamit a világról!“

Thomas Mann kijelentette még, hogy véleménye szerint nem politikai okokból zavarták meg előadását, Arnold Bronnen ural neki polémiája volt. Egyik cikkében Bronnennt ugy támadta meg, hogy ezért, ha Bronnen ur önértetes, perelnie kellett volna. Ő azonban ehelyett inkább felvonultatta a nemzeti szocialisták terrorfiatit és megzavarta az előadást. Érdekes, hogy Arnold Bronnen, aki most a nemzeti szocialisták egyik vezetőjeként játsza ki magát, fia Bronnen kitért bécsi zsidó tanítónak. Anyja katolikus német asszony volt.

30. október 24.
Teszler Lázár az élén: Arra kéréses és ne énekelésben a „Hrisz-annuszt, mert ezt a világ is, ami nincs ennyi szemtelenkor is megütközik etesen köből van. áttán a delegáció amikor énekelik szát, küldjem ki sic!) En azonban a másikat nem teresztény vagyok sztviseleje.
több az a körül- nok kérését egy ember is támo-
nások botránny a zölje ezt la hadd keresztény népe, zsidók mérségsége, és a román áll- letébe is avatkoz-
lomban vérszerző- gvirülolet anostolaj eseredett tömeget, ó réme odavetette tövébe és... a ra felrepült a vö-
geten egy lelkes- után új vérvádak zsidó orvos kizsák- paraszt népet 100 ma a szaploncai legsértették a Fel- és a román állami avatkoztak. S hol- e bukkannak fel
Schöm Dezsi
k elérni ban el- etet“
m kötelességem. A akarok cselekedni, t, amit elérni aka- minden tisztessége-
vében mondott be- g elnöke ezt vála-
ittestvérei nevébe- tet. Már több is- viszonyomról a zá- t tudja, a munk- Önökért minden- egtenni lehet. Min- elveimhez és biz- hogy demokrat- zsidóknak semm-
ációhoz, amelybe- k, a magyarok és a következő sz-
venszokban tartom- összes nemzetisé- egységre és köz- genek. Bratislav- hanem a köztárs- iségeinek város- nbséget az orszá- tt és most, mint- mondom: az de- y a népek célja- és a nép nem es- amnak kötelessé- éppel.
lnökének beszéde- nemzetiségük na- ndták.
BAN LESZÁLLI KAT. Berlinből s- ki és szilóziái sz- Brünning kancella- rüvülésen bejelent- elseje előtt leszáll- szénárakat.

Honnan jöttek a kémei ?!

A bécsi rendőrség cáfolja azt a hirt,

hogy a bukaresti szovjet-kémszervezetet Ausztriából irányították

Ujabb letartóztatások Bukarestben

Bécs, október 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti kommunista kémszervezet leleplezésének híre természetesen külföldön is élénk feltűnést keltett és így elsősorban Bécsben, ahonnan a bukaresti sziguranca nyomozásainak adatai szerint a Romániában megszervezett kémkedés kiindult. Annál inkább a szenzáció erejével hat a bécsi rendőrségnek az a sajtóközleménye, amely

leghatározottabban megcáfolja azt a felterest, mintha a kommunista kémkedés Bécsből indult volna el.

A bécsi rendőrpáncsnokság a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy a bukaresti sziguranca mind a mai napig nem érdeklődött még a bécsi rendőrség a Romániában letartóztatott személyi adatai iránt. Ennek ellenére a bécsi rendőrség közli a sajtóval, hogy

Bécsben a rendőrségnek semmiféle kommunista központról nincsen tudomása.

Kijelenti a bécsi rendőrség, hogy az a feltevés sem felelhet meg a valóságnak, hogy a bukaresti kémszervezet tagjai titkos rádióadóállomáson keresztül érintkezett volna Béccsel, mert a bécsi államrendőrség néhány hónappal ezelőtt az összes titokban működő rádióadóállomásokat leleplezte és megsemmisítette.

A bécsi rendőrség az a kijelentést is tették, hogy a bukaresti letartóztatások nyomán Bécsben is bevezették a nyomozást azok után, akikről Bukarestben azt állítják, hogy bécsi illetőségűek és hogy osztrák utlevéllel jöttek Romániába. A bécsi rendőrség azonban egyetlen olyan bécsi polgárt nem tudott felfedezni, akik most Romániában mint bécsi szovjetkémek szerepelnek. Mindannyiak között csak egy szerepel a kimutatásokban és ez Kalisch mérnök, aki már két évvel ezelőtt elhagyta Ausztriát és Párizsba költözött. Ilyenformán a bukaresti kémszervezet többi résztvevői nem lehetnek osztrák állampolgárok.

Bucuresti—Bukarest, október 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti sziguranca az egész országra kiterjedő apparátussal tovább folytatja nyomozását a leleplezett szovjet kémszervezet ügyében. A szervezet irányítója Matthe mérnök, aki, mint az Uj Kelet már közölte, teljes tagadásban volt, a Curenul jelentése szerint megtört a bizonyítékok sulya alatt és vallomást tett a kémszervezet működéséről. A vallomásáról kiszivárgó hírek szerint Matthe beismerte, hogy a Fotophon műszaki üzletben a rendelkezésre álló legmodernebb készülékekkel kliséket készítettek. Ez volt a szerepe a többi tökéletesen felszerelt műszaki üzleteknek is.

Matthe egyébként, amint azt a bukaresti lapok közlik, már arra is gondolt, hogy a Fotophon felszerelését még jobban kiépítse olyképpen, hogy a hírszolgálatot kibővíteni tudja. A nyomozás során ugyanis kiderült, hogy Matthe letartóztatása előtt több ízben kérte a munkaügyi minisztériumtól egy technikai műterem felállítását, amelyben magas ellenállású villamosági gépeket állíthasson fel. Kérvényeiben a kémszervezet vezetője azt állította, hogy tanulmányai során ilyen irányban specializálta magát és 300 ezer lej készpénz fölért rendelkezik, amely összeg az egyik fővárosi banknál van elhelyezve. Ezenfelül hajlandó lett volna nagyobb bankgaranciát nyújtani az üzlet megnyitásának engedélyezése esetén.

Másfél millió lejt találtak Prott mérnök lakásán

A kémszervezetnek, mely az egész országot behálózta, legfontosabb pontja Brassó volt, ahol a repülőgép egyik mérnöke, Prott franciaországi mérnök működött. A brassói sziguranca tegnap éjjel rajtaütészerű házkutatást tartott Prott brassói lakásán, ahol a nyomozás menetére nagyfontosságú adatokat találtak.

A mérnök lakásán 1 millió 500 ezer lej készpénzt és hatalmas nemzetközi levelezést találtak.

A mérnök lakásán talált iratok huszonkét kilogrammot nyomnak. Az irások között megtalálták a mérnöknek az egyes organizációkhoz küldött jelentéseit, valamint a brassói repülőgépgyárban készült repülőgépek terveit. A mérnök a sziguranca történt kihallgatása alkalmával azt a kijelentést tette, hogy a kémszervezetbe kommunista meggyőződése vitte be.

Konstancán is kiépítették a szervezetet

Az országszerte teljes gőzzel folyó nyomozás legújabbán Lippán vezetett eredményre, ahol négy munkást tartóztattak le és szállították Bukarestbe. Ugyancsak jelentékeny leleplezéseket tettek a hatóságok Konstancán, ahol egy katonát tartóztattak le, a kommu-

AZ ODOL a következő hatással bír:

1. A száj és a fogak alapos tisztítása és tartós fertőtlenítése.
2. Üdítő hatás, az idegrendszer felfrissítése, felélesztése.
3. A száj rossz szagának eltávolítása és tiszta, jóillatú lehellet teremtése.

nista szervezetben való részvétel vádjával. A katona, akinek sem rangját, sem nevét nem közölték a sajtóval, az egyik konstancai katonai egység parancsnok-ságánál teljesített szolgálatot, a keze között átment iratokról másolatot készített. A katona lakásán házkutatást tartottak, ahol sok kompromittáló adatot találtak. A hatóságok most Konstancán folytatják a nyomozást az irányban, hogy kik voltak ott a nagyarányú kémszervezet cinkosai.

A bukaresti sziguranca tegnap a délutáni órákban letartozta a Fotophon raktárát és végül lepecsételte az üzlet-

helyiséget. A sziguranca egyébként a mai nap folyamán letartoztatta az országszerte ismert két kommunista védőüggyvédet, Nicol Constantint és D. Zissut, akik a két évvel ezelőtti hatalmas kolozsvári kommunista monstre-perben a védelmet látták el. A letartóztatásokat élénken kommentálják, annál is inkább, mert Nicol egyike a legjobb ügyvédeknek és a legismertebb szónok a fővárosban.

Cădere belügyi államtitkár egyébként ma délelőtti kihallgatáson jelent meg a királynál, akinek jelentést tett a nyomozás eddigi eredményeiről.

Szigorú intézkedések az orosz dumping ellen

A kormány gazdasági bizottsága a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról tárgyal

(Bucuresti — Bukarest, okt. 23. — Az Uj Kelet tud.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen a mezőgazdasági tartozások konvertálásának problémáját vitatták meg. A gyűlésen Popovici Mihály pénzügyminiszter elnökelt, kívül jelen voltak Madgearu, Manoiulescu, Voicu Niculescu, Emil Hatiegan, Pătrăscu és Viorel Tilea miniszterek, valamint Florin Zaharia iparügyi államtitkár. Kivétele-

sen résztvevett a gyűlésen Junin igazságügyminiszter is, akinek bizonyos jogi kérdésekben kellett tanácsokkal szolgálnia.

A mezőgazdasági adósságok konvertálásának kérdéséről Madgearu földművelésügyi miniszter tartott hatalmas exposé-t a bizottság előtt. Utána Manoiulescu iparügyi miniszter szólt fel, aki ismeretesen részletes tervezetet dolgozott ki az adósságok konvertálásának

módozataira vonatkozólag. A kérdés érdemleges tárgyalását a következő ülésre halasztották el, amelyet szombat délutánra hívtak össze. Végül a bizottság tárgyalás alá vette az orosz dumping kérdését is és úgy határozott, hogy az orosz áruk behozatalának megakadályozására foganatosított intézkedéseket teljes erővel végre fogják hajlítani.

A gyűlés este fél 8 órakor ért véget.

Külföldre menekül az osztrák tőke a Vaugoin-kormány előtt

Az új osztrák minisztereinek megnyugtató kijelentéseket tett a parlamentben

Bécs, okt. 23. Vaugoin osztrák minisztereinek a parlament állandó bizottságának ülésén nagy exposé-t tartott a politikai helyzetéről. Beszéde során — a melyről már megemlékeztünk — Vaugoin kijelentette, hogy meg fogja védeni az osztrák állam rendjét és nyugalmát minden kalandos kísérlettel, összes rendelkezésére álló erővel. A minisztereinek nyilatkozata fölött, amely politikai körökben érthető feltűnést kel-

tett, egy a bizottságban, mint a parlament ülésén élénk vita indult meg.

Az ellenzék szónokai kétségbevittek a kormányt az a kijelentését, hogy valóban szándékában áll megvédeni a rendet és nyugalmát, annál is inkább, mert Stahrenberg, a Heimwehr vezetője, ugyancsak tagja a Vaugoin-kabinetnek. Vaugoin erre kijelentette, hogy egy a kormány, mint Stahrenberg tudni fogják kötelességüket a rend fenntar-

tásával szemben.

Az ellenzék vezetőinek azon megjegyzése, hogy a rezsimváltozás következtében a tőke külföldön keres elhelyezkedést, Vaugoin azt válaszolta, hogy a kormány mindent meg fog tenni ennek megakadályozására. Vaugoin szerint éppen ellenkezőleg azt tapasztalta a gazdasági élet vezetőivel folytatott beszélgetései során, hogy a pénzpiacra a legteljesebb nyugalom uralkodik.

Jehuda Menuhim, a világhírű művész-gyermek Bécsben koncertezik

Bécs, okt. 23. A napokban érkeztek Bécsbe jehudi Menuhim a tizenkét éves hegedűművész és az osztrák főváros városi főbírója Menehim lázban van. A lapok ebből az alkalmából megemlékeznek Jehuda Menuhim pályafutásáról, amely a legtüneményesebbek egyike.

Egy szép napon Adolf Busch hegedűművésznél Berlinben megjelent egy szakállas zsidó kicsiny fiával és arra kérte a mestert, hallgassa meg a fiúcska játé-

tékát. Busch, akit valósággal ostromolnak hasonló kérésekkel, udvariasan elhárította magától a gyermek játékának meghallgatását. Mire Jehuda Menuhim a művész nyakába ugrott és kérte, hogy legalább tíz percig hallgassa. A gyermek kedvesége megtette hatását és Busch Adolf eleget tett a kívánságnak. A gyermeket azután el sem engedte. Hat hónapi tanítás után már megengedte, hogy nyilvános koncerten lépjen

Ünnepi ajándék a héber nyelv barátainak

Megjelenik Graetz nagy zsidó története héber nyelven A hatkötetes történet bolti ára 3400 lejbe fog kerülni

דברי ימי ישראל

Az Uj Kelet olvasói rendkívül kedvező áron szerezhetik meg ezt a hatalmas művet, amennyiben folytatásokban is megvásárolhatják. Minden héten egy-egy kétéves füzet jelenik meg gazdagon illusztrálva, finom papíron. Összesen 52 füzetből fog állni a nagy zsidótörténet. Egy füzet ára 21 lej tehát az egész mű 3400 lej helyett csak 1092 lejbe fog kerülni Eddig 20 füzet jelent meg. Kapható az UJ KELET könyvosztályában

fel. Jehuda Menuhim első nagy sikere Amerikában volt. A lapok elragadtatással írtak a csodagyermek játékaról és a koncerttermeket valósággal ostrom alá vették. Egy mecenás kijelentette, hogy huszezer dollárt fizet neki évente, ha hetenként egy koncertet ad és idejének többi részét tanulással tölti. A fiu apja elfogadta az ajánlatot és pontosan be is tartotta a koncertezés kötelezettségét. Amikor az amerikai koncertirodák megtudták a megállapodást, hogy nem szabad többet játszania hetenként, mint egyszer, azonnal nagy ajánlatokkal léptek fel. Valósággal licitáltak egymásra és megtörtént, hogy négy koncertért 72 ezer dollárt kapott a gyermekművész. Sanfranciscoba egyetlen koncertje kerekén 18 ezer dollárt hozott. A tizenkét éves művész, dacára, hogy egészen gyermeki szokásait nem vetette le, sok tekintetben mégis művészi allűrök fölért rendelkezik. Legalább három szobából álló lakást kell bérelni részére, a legelőkelőbb hotelben. Ez arra való, hogy Jehuda Menuhim lefedtesse játéksíneit és elektromos vasutjával játszahasson. Annnyira szereti ezt a játékát, hogy a koncert előtt egy félórával valósággal el kell szakítani őt játéksze-reitől.

SCHER & CO ALBA

nyvesszők, gyűzsák stb. legjobb forrása. utra díjtalan

nőknek a föld- onban nem zár- gy a mérnökök- at privát mun- ldosítás helyes- t.

ditotta a tárgya- raszt között, akik rtek a mérnökök- ziójaért. Így jött amelynek alapján csináltak a föld- nybevevő nehéz- ásokat olyan tor- hogy az építkezé- okat veszteség ne

ól börtönbüntetés

Egy évvel ezelőtt lulat állott be a sok ügyében. A mis, úgy látszik, feljelentéssel élt ik törvénytelenül uszezer lejt, mert az állam hajtat- ig az államtól a ták. A dési tör- rgyalás végeztül álával végződött, k helyt adott a éinek és a mér- börtönbüntetés- e.

ben élénk feltű- inkább, mert ezt ok tizhavi vizsgá- holott kitűnő tár- lyzetük minden annak, hogy szat. Csak a tárgya- százezer lej kau- szabadlábra a ermészetesen fel- tettel szemben.

birtokos különös

lai főtárgyaláson teljes apparátus- mentőtanuknak k fel a vád pont- az ügynek, hogy sorrendben a ne- nert minden tár- bb bizonyítékok a védelem kellő- az elsőloku ité- mai tárgyaláson zsvári és dr. Dra- or védőüggyvédek deiket. A tábla kataszteri mérnö- sőt Munteanu ort is kihallgat-

azt vallották, eljesen jóhisze- or a második r lejt vett fel a stól.

gét, mint mentő- is hangoztatták egy Borza Péter eményezésére in- ellen az akció. A égyszáz holdnyi- os földbirtokát lo nagyságu bir- ni. Az aradi ag- ügyben az ottani nényezést.

on, mint illeté- kedvezőtlenül és innen indult nuck ellen.

eneik teljes fel- as anyagára való zatalt november

Uj Keletben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukarest szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Hüvös időjárás várható.** Budapest-ről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változókonny hüvösödő időjárás várható helyenkint esővel. A hőmérséklet Budapesten ma délután 13° Celsius.

— **A francia kormány hivatalos fogadtatásban részesíti Costes és Bellonte francia pilótákat.** Párizsból jelentik: A francia légügyi minisztérium közli, hogy a kormány Costes és Bellonte francia óceánrepülőket visszaérkezésük alkalmából hivatalos fogadtatásban fogja részesíteni. A két francia pilóta Amerikából holnap érkezik Le Havre kikötőjébe és szombaton a Kérdőjel repülőgépen Le Bourgetbe repülnek, ahol a hivatalos fogadtatás lesz. A francia közoktatásiügyi miniszter október 25-ére iskolai szünetnapot rendelt az összes francia iskolákban a pilóták tiszteletére.

— **A „Do X” november tizenötödikén indul el amerikai útjára.** Berlinből jelentik: Friedrichshafenből jelentik, hogy a Dornier-művek Do. Z. elnevezésű repülőgépe Lisszabon repülőteréről november 15-én indul el amerikai útjára. A gép az Azori szigeteken közbeeső leszállást végez, hogy üzemanyagát pótolja. Második üzemfélével az Azorok és Bermudák közötti utazásán lesz s ehelyütt a gép üzemanyagát hajóról veszi át. A Do. X. postát is visz Amerikába, ahol széles körökre kiterjedő érdeklődéssel várják a gépet.

— **Idomítják az angol királyi hintó lovait, hogy precízen meneljenek a parlament megnyitási ünnepén.** Londonból jelentik: A Buckingham palota kertjében naponta felvonulási próbákat rendeznek a nyolcfogatú királyi diszhintó lovaival, hogy a parlamenti ülészek megnyitási ünnepségen a lovak hiba nélküli menetben vigyék a diszhintót, benne az uralkodó párral. A főpróbát holnapról kezdve katonazene hangjai mellett tartják, hogy a lovak megszokják a harsogó zenehangokat.

— **Az amerikai prohibíciós rendőrség megállásra kényszerített egy kanadai hajót.** Londonból jelentik: Atlantic Citytől északra, New-Jersey állam partvidékén az amerikai prohibíciós rendőrség egyik őrszázada tizenegy főnyi legénységgel együtt elfogott és kikötőbe kényszerített egy kanadai hajót, mert állítólag alapos gyanu merült fel a legénység ellen abban az irányban, hogy motorcsónakok útján rendszeresen csempésznék alkoholt az Egyesült Államokba.

— **Megszűnik a vízumkényszer Jugoszlávia és Románia között.** Belgrádból jelentik: A Vreme értesítése szerint közelebből eltörlik a Románia és Jugoszlávia közötti viszonylatban a vízumkényszert. A lap örömmel kommentálja ezt a beavatott helyről kapott hírt s a vízumkényszer megszüntetésétől a két ország közötti forgalom megerősödését várja.

— **Galli Curci visszatér Európába.** Londonból jelentik: Galli Curci az Olimpic gőzösn utban van Európa felé. Galli Curci az angol fővárosban kezd meg európai turnéját és tizenegy városban fog énekelni.

— **Ausztriában havazott.** Bécsből jelentik: Ausztriában ma éjjel több szubalpin fekvésű ponton havazott. 1500 méteres magasságtól a friss hó meg is maradt.

— **Csak a nagyon jó és bevált árucikkeket utánozzák!** Ez éppen olyan köztudomású mint az, hogy az utánzat sohasem egyenrangusítható az eredetivel. A mi Európa-szerte legelőnyösebben ismert fémtisztító márkánk, a „Sido” is talált már utánzókra és éppen ezért felhívjuk az igen tisztelt háziasszonyok figyelmét arra, hogy ne hagyják magukat utánzatoktól megtéveszteni. „Sido” csakis a jóliasmert adjusztálásban kerül forgalomba, kimérve egyáltalában nem kapható és csak a köztudatba átmént védjeggyel (zöld mezőben piros korongban a „Sido” szó) valódi.

Átvették rezortjaikat Kolozsvár alpolgármesterei

Cluj—Kolozsvár, október 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Miként tegnapi számban közöltük, Mihali Tivadar távollétében a polgármestert helyettesítő Moldovan Anton tanácsstag beiktatta hivatalukba Kolozsvár alpolgármestereit. Mihali polgármester ma megjelent a városházán és közölte az alpolgármesterekkel, hogy a beiktatás tényét tudomásul veszi, egyben átadta nekik rezortbeosztásukat is. Ezerint az admi-

nisztrációs ügyosztály élére Tuffli RICHARDOT, a pénzügyi ügyosztály élére dr. János GÁSPÁRT, a gazdasági, egészségügyi és népjóléti ügyek élére dr. Marton ERNŐT, a technikai ügyosztály élére pedig Bartalis Sándor alpolgármestert delegálta. Az állandó választmány mai ülésén tudomásul vette az alpolgármesterek beosztását, akik meg is kezdték hivatali működésüket.

Ujabb terveket dolgoznak ki az amerikai munkanélküliség enyhítésére

Hoover elnök rendelkezései mellett meg a lőszer- és hadianyagszállítást

Washington, október 23. Az amerikai minisztertanács által megalakított külön bizottság összeült, hogy újabb terveket dolgozzon ki a munkanélküliség enyhítésére.

A lapok közlése szerint közelebből megindulnak a Missisipi szabályozási munkálatai, amivel az évről-évre megismétlődő árvizeket készülnek megelőzni. Több nagyszabású építési és utjavítási közmunkát már meg is kezdték.

Washington, október 23. Hoover elnök rendelkezései mellett meg a lőszer- és hadianyagszállítást

Washington, október 23. Hoover elnök rendelkezései mellett meg a lőszer- és hadianyagszállítást

November 3-án tartják meg a brassói ügyvédgyilkos molnár tárgyalását

Brasov—Brassó, október 23. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Brassóban néhány hónappal ezelőtt óriási feltűnést keltő törvényszéki tárgyalás zajlott le, amelynek eredményként 15—15 évi fegyházra ítélték Ács Sándor molnárt és feleségét, Páter Katalint. Ács egy kiszállása alkalmával egy revolverlövessel leterítette dr. Kozma László brassói ügyvédet, aki még a helyszínen meghalt. A brassói törvényszék Ácsot előre megfontolt szándékkal történt gyilkosság és

feleségét felbujtás vádjával ítélte el. A brassói tábla előtt november 3-án tartják meg a per fellebbviteli tárgyalását, amelyen ezúttal dr. Giurgiu János kolozsvári ügyvéd kriminalista védő Ácsot és feleségét. Brassóban élénk érdeklődés előzi meg a pert, annál is inkább, mert dr. Cozma ismert egyénisége volt a városnak és a bünygy annakidején az egész közvélemény figyelmét magára vonta.

— **A kolozsvári zsidó Nőegylet teadélutánja.** A kolozsvári zsidó Nőegylet évek óta szokásos, táncal egybekötött szezonleji teadélutánját folyó hó 26-án, délután 5 órai kezdettel fogja megtartani a Newyork nagyteremben. A kellemes és szórakoztató teadélutánra a rendezőség külön meghívókat nem bocsátott ki és ezúton kéri a nagyközönséget, hogy a jótékony célra való tekintettel, azon minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek.

— **Egy autóösszeütközésnél vesztette életét egy angol repülőhadnagy.** Londonból jelentik: Worsley repülőhadnagy, a Schneider Trophy egykori győztese autóösszeütközésnél életét vesztette. Slouh közelében kocsija egy kanyarodónál egy másik autóval összeütközött s a kitűnő pilóta holtan került ki kocsija romjai alól.

— **Ösbőlényesontokat halásztak ki a Tiszából.** Debrecenből jelentik: Kovács Gergely tiszaozványi halászmester pár nap előtt mammut és ösbőlény csontokat halászott ki a Tiszából. A csontok között van egy hatvanégy centiméteres mammut álkapoc, benne huszonöt centiméteres zápfoggal. Van ezenkívül a leletben harmincegy centiméteres nyakcsigolya is, valamint egy ösbőlényszarv. Kovács az értékes leleteket a debreceni Déry-muzeumnak ajándékozta.

— **Kétszázharom halálos áldozata volt a múlt hónap britagnei viharának.** Párizsból jelentik: A britagnei Finistere departement prefektusa közölte, hogy a Quimper halászfaluból a szeptember 19-iki vihar alkalmával eltűnt és vissza nem tért halászokkal együtt a viharokasztrofának 203 halálos áldozata van. Az eltűntek 127 özvegyet és 192 árvát hagytak hátra.

— **Megkíméli magát a későbbi szemrehányástól, ha gyermekeit rendszer időben naponta Odol használatára szoktatja.** A fogakra és szájüregre dezinficáló hatással bír ez a szorvosok által is ajánlott szájvíz, amely a gyermekeket megóvjaa a fogak rothadásától, megóvjaa a rothadás következményeitől és tisztja, egészséges lehetét biztosít. Odol az egészség forrása és a gyermek életöröme. Minden cseppje erőt jelent.

A nagyváradi cionista konferencia delegátusai

Máramarosziget: Dr. Fried Abraham, Rottenberg József, Stern József, Ringler Hermann, Hirsch Emánuel. Pótdelégátusok: Friedmann Jenő, Silbermann József (Oradea), Klein Simon, Danzig Hillel, Weisz Kálmán.

Beszterce: Leiner Zoltán. Pótdelégátusok: dr. Timár Miksa és Sielbermann Andor.

Alba-Iulia: Dr. Abraham Izsák, Weinberger Ernő, dr. Hamburg József. Pótdelégátusok: Weinstein Sándor, Grünfeld Jenő, Szirmai.

Brád: Kugel Sándor, pótdelégátus: Blum Samuné.

— **Tízezer dollár váltásdíjat kérnek a kínai rablók az elrabolt papokért.** Londonból jelentik: Sanghái-i jelentés szerint a délkeleti Kiang-Sziben kommunisták által foglyul ejtett misszionáriusokért és missziós nővérekért 10 ezer dollár váltásdíjat követelnek. A foglyoknak türethetetlen a helyzetük. A kommunisták ugyszólván, naponta végigkergetik őket a városon s közben bőséges ütlegetésben van részük.

— **LILIOMTIPRÓ BERKOC SIS.** A kolozsvári törvényszék ma délelőtt tárgyalta Varga János negyven éves bérkocsis bűnperét, aki néhány héttel ezelőtt erőszakot követett el N. Gizella kilenc éves gyermeklányon. A törvényszék a védelem kérésére elhalasztotta a tárgyalást és elrendelte a bizonyítási eljárást kiegészítést.

— **Lapáttal verték agyon a békebíró.** A tordai törvényszék néhány hónappal ezelőtt súlyos ítéletet hozott Iac Vasile és Pintilie Alexandru tordai földművesek ügyében. A két paraszt egy vitás kérdésben békebírónak kérte fel Surd Gheorghe parasztot, akinek ítélete azonban nem elégitette ki őket. A két paraszt erre rátauntak a békebíróra, akit lapáttal ütöttek-verték addig, míg kinos szenvedés után ki nem szenvedett. A tordai törvényszék Iac Vasilet 6, Pintiliet pedig öt évi börtönbüntetésre ítélte. A tábla ma tárgyalta a fellebbviteli pert és ítéletével Iac büntetését öt évre, a Pintiliet négyre csökkentette le, ugyanakkor pedig kötelezte a vádlottakat, hogy havi ötszázöttszáz lejfel járuljanak hozzá Surd többgyermekes özvegyének háztartásához.

— **Megakarták ölni tanárukat Wilschan város hatodik gimnázistái.** Prágából jelentik: Wilschan város gimnáziuma hatodik osztályának növendékei elhatározták, hogy elteszik tanárukat láb alól. Erre a célra sorsot húztak egymás között és több diákok jelölték ki a terv végrehajtására. Ezek betörték dr. Milos tanár lakására, rárohantak és botokkal ütlegelni kezdték. Milosnak, aki rendkívül erős ember, sikerült lefogyni a támadóit, amíg kiáltására segítség érkezett. Így is súlyos sebesülésekkel vittek a kórházba. A letartóztatott diákok azt vallották, hogy Milos embertelenül szigorú velük szemben, ezért határozták el magukat arra, hogy meggyilkolják.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN.

Uj kedvezmény vendéglőknek

Ezen lap előfizetőinek meglepedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárakból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árakból (menü kivételével) módunkban van az UJ KELET kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni

Magyar Kir. Operaház Nemzeti Színház Kamara Színház

előadásaira szóló mérsékelt árú jegyekkel. Te kinttel a nagy keresletre, kerjük szoba és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

PARK SZÁLLODA Budapest

szemben a Keleti pályaudvar érkezési oldalával. (Nincs kocsiköltség.)

A szegénység cséje: négy

Kincs, amely

Berlin, október 23. mért olyan reglinben, amely emberi képzelet A regény köz ezer márká, — dinár, — kész menő összeg, a hozott azokra, hez a pénzhez.

Egy kis ben sa, — aki szeg rozta a fát ve fát szállított e Afrikaner-Stran levitte a pincé barna papírba. lált, amit kíván pénzét látott be még az infláci értéktelen bank gához vette, h tékszerű hazav alaposabban a legnagyobb me totta, hogy mo és huszmarkásc szesen tizenkét A fakeskedő mutatta a kinc nek azt a mesét egy igen gazda kapta valami szolgálatért.

A nagy vagy pár új életre Az üzlet száma tak, lakásukat és az asszony tözködni. Az ed megváltozott éle merősöknék és tettek ellenük gyanus módon tottak. A rendő tott náluk és te lóban meg is te kát, amit lefogl kodó nem tudott tot adni annak.

A pénz szárn letlen derítette Egy hetvenöt nak, aki a család nyomorban élt. felesége tizenkét azzal a kijelenté hatja meg, honr amit már régőt azonban, mivel ni, nem akarja getni, hanem az Iyozze el az ura Az öregember kincscsel a zsebéb csak napok mulv rongyolódva té lotta be a felesé elvesztette. Hog tizenkétezer má mondani, mivel hogy részszegébe vetődött. Az a már haldoklott. is beavatta a tit hogy ha a pénz az egész összeget lentette a pénz e gen.

A fakeskedő után a rendőrség mozást. A fakes hogy az Afrikan pincéjében találta Amikor a ház egyik asszony el nius elején látott sen részeg öreg nak tartott és s gedte neki, hogy Egy másik lakó barna papírba pincében, de azt ruhák vannak nyult hozzá, egy pokolgépnek vélte kor megpillantott kiült a pincéből. Ig tig hevert a csom a fakeskedő rál

Rin-Tin-Tin

a csodakutya nem filmen hanem

személyesen

lép fel a

KOLOZSVARI MAGYAR SZINHAZBAN

pénteken négykor és hatkor szombaton hatkor vasárnap ötkor és hétkor

HELYÁRAK MOST IS: 10 és 20 lej

RIN-TIN-TIN UTÁN

Az éneklő felhő

Színház-Mozi

A Román Opera műsora

Péntek, 1930. október 24-én: Tosca. Vasárnap, 1930. október 26-án este: Zsidóné.

Hétfő, 1930. október 27-én: (Szünet.)

Szerda, 1930 október 29-én: Trubadur.

Péntek, 1930. október 31-én: Gianni Schicchi és Paraszthecsület.

Vasárnap, 1930. november 2-án délután: Mártha.

Hétfő, 1930. november 3-án: Szünet.

A Magyar Színház Irodájának közleménye

SZOMBATI ÉS VASÁRNAPI ELŐADÁSOK A SZINHAZBAN. Különösen gazdag programmal kedveskedik szombaton és vasárnap a színház a szórakozni vágyó közönségnek. Szombaton délután ifjúsági előadásban, olcsó helyárakkal „Az ember tragédiáját” adják, amelyet két zsufolt ház tapsolt végig az idei reprizen. Erre az előadásra már csak kevés számú jegy kapható. Bevezető előadást Kovács Dezső, a kiváló elbeszélő, a református kollégium igazgatója tart.

Vasárnap délután az évek óta nem adott, rendkívül népszerű „Cirkuszhercegnő”-t adják Karácsonyi Illy fellépésével, mérsékelt helyárakkal.

Szombaton és vasárnap este a diadalmas sikerű „Első tavasz” folytatja győzelmes útját. Az eddigi előadásokon olyan sikere volt az „Első tavasz”-nak, hogy biztosan el fogja érni az idén a huszonötödik előadást. Ezek az előadások bérletszünetben mennek, úgy hogy minden hely a közönség rendelkezésére áll.

RIN-TIN-TIN KOLOZSVARRA ÉRKEZETT. Nem filmről van szó, hanem arról, hogy Rin-Tin-Tin, a beszélő, olvasó, számoló és zeneértő csodakutya, saját magas személyében megérkezett Kolozsvárra és itt pénteken, szombaton és vasárnap fel fog lépni a Magyar Színházban. Világatrakció!

Péntek délután fél háromkor még egy előadást tart a budapesti Meseszínház. Minden jegy ára 20 lej.

A MAGYAR SZINHAZ IETI MÜSORA:

Az esti előadások fél 9-kor kezdődnek.

Péntek este fél 9 órakor: Nagy vidám est. (Szimfónikus jazz-nyitány. — Macskák a háztetőn á la Páris, előadja 12 gör. — Régi szerelem, Ihász pantomimje, Leövey, Miklóssy, Betegh Bébi, Ihász. — Apacs szerelem. Betegh Bébi, Ihász, Karácsonyi Illy és Kondor Ibolya szonettjei. — A láthatatlan ember, tréfa: Kondor Ibolya, Földényi, Forgács. — VIII. Albert. Szőke szakáll tréfája. — Tompa Pufi székelő mókái. — Komár Julius vidám számai stb. Konferál: Selmeczy. Premier-bérlet 5. szám. Sorozatsz. 29.

Szombat délután fél 3 órakor: Az ember tragédiája: (Ifjúsági előadás olcsó helyárakkal. Poór Lily fellépésével. Bevezetőt tart: Kovács Dezső igazgató.)

Szombat este fél 9 órakor: Az első tavasz. (Bérletszünetben. Negyedszer.) Vasárnap délután fél 3 órakor: Cirkuszhercegnő. (Karácsonyi Illy fellépésével. Mérsékelt helyárakkal.) Vasárnap este: Első tavasz. (Bérletszünetben. Ötödször.)

A MAGYAR SZINHAZ MOZIMÜSORA.

Péntek délután 4 és 6 órakor: Rin-Tin-Tin, a beszélő, olvasó, számoló és zeneértő farkaskutya fellépte és „Az éneklő felhő” amerikai cowboy-történet 7 felvonásban. Helyárak 20 és 10 lej.

Szombaton csak egy előadás délután 6 órakor: Rin-Tin-Tin a beszélő, olvasó, számoló és zeneértő csodakutya és „Az éneklő felhő”.

Vasárnap két előadás délután 5 és 7 órakor: Rin-Tin-Tin a csodakutya és „Az éneklő felhő”. Helyárak 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

Péntek, október 24.

Bukarest 12: Gramofon. 12.30: Hírek. 12.50: Gramofon. 16: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19. Gramofon. Operaest. Budapest. 9.15: Ujsághírek.

9.45: Egyházi zene. 12: Szeged törvényhatóságának diszközgyűlése a csanádi egyházmegye alapításának 900-ik évfordulója alkalmából.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek.

4: Zsoldos Benő: „Egy régi magyar feltalálóról.”

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5: Magyar operadélután. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

6: A Délmagyarországi Rádió Club rádióamatőr-kiállításáról.

6.45: Gyorsíró tanfolyam.

7.30: A Palestrina kórus hangversenye a szegedi Fogadalmi templomban.

8.50: Előadás a Studióból.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek majd cigányzene.

Bécs. 19.35: Geiger zenekar.

21: Dalok és áriák Knirina Berta kamaranékesnő előadásában.

21.35: Mozart hegedűszonáták.

Berlin: 21.20: Wagner Richárd művei.

Breslau: 21.15: Beethoven: Kreutzer szonáta.

0.30: Éjjeli hangverseny.

Stuttgart. 20: Filharmónikus hangverseny.

Biga. 19.03: Kálmán Imre: Tatárjárás című operettje.

Milánó. 20.40: Szimfónikus hang-

verseny. Róma. 20.30: Strauss János: A féktelen tavasz című operettje. Prága. 21. Gitárhangverseny. Pozsony. 19.20: Gramofon. Toulouse. 20.25: Dalok. 23: Bécsi zene. Osló. 20.30: Tenorének különböző operettekéből. 21: Brácsangverseny. 22.35: Harmónika.

Szombat, október 25.

Bukarest. 12: Gramofon. 12.30: Hírek, időjárás. 12.50: Gramofon. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek, időjelzés. 18: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 20: Csellószó. 20.30: Felolvasás. 20.45: Zenekar. 21.45: Hírek.

Budapest. 8: Ünneplés fogadtatás a szegedi pályaudvaron.

9: Ujsághírek.

9.30: Ünneplés szentmise.

12: A nemzeti megújulás emlékművének leleplezése Szegeden.

Utána: Ünnepi harangszó.

1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

2: A Szeged-rókusi állami elemi iskola megnyitó-ünneplése.

2.40: Hírek.

3: Helyszíni közvetítés a szegedi Fogadalmi templomból.

Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

5: A „Magyar Hét” rendezőbizottságának előadásorozata.

5.30: Kosztolányi Dezső felolvasása: 1. Szavak a rádióról és a televízióról. 2. Koszoru.

6: Disz-organahangverseny a szegedi Fogadalmi templomból az ország legnagyobb orgonáján.

7.25: Népszínműelőadás a Studióból. „A nagyapó”.

Az előadás után: Pontos időjelzés, 9.35: A m. kir. I. Mária Terézia honvédegyezred zenekarának hangversenye, majd cigányzene.

Berlin. 19.30: Népszerű zenekar.

Breslau. 19.30: Klasszikus operettek.

20.30: Straus János operettjeiből.

Köln. 20: Vidám est.

Lipsee. 19.30: Gramofon.

Stuttgart. 22.15: Déli dalok és szerenádok gramofonon.

Varsó. 20.30: Dalok.

Kattovitz. 22.15: Gramofon.

Poznan. 21: Könnyű zene.

Krakko. 24: Kürtész.

Prága. 20.50: Vidám dalok.

21.10: Fuvózene.

Pozsony. 18.30: Gramofon.

Brünn. 20.50: Táncezene.

Osló. 22.05: Moziismeret, gramofon.

Toulouse. 23.15: Csellójáték.

23.30: Katonazene.

Aprohirdetések

Intelligentes deutsches Fraulein den drei Landessprechen mächtig sucht Stelle in Religiosischen Hause. Adresse Feuerweggerne, Fellegvári ut 26.

Eladó egy huszitrinnak is használható káposztáshordó; egy 2 méteres perzsaszövészek felhuzott két átkötőszönyeggel. Ötvös ucca 25. (Berthelot).

Fiatal üvegeségéd aki képerkezésben és üvegezésben teljesen perlekt küldje be ajánlatát Gál Béla üvegkereskedőnek Dévára.

Női és férfi bőrkabátokat, speciálisan készítek. Hirsch, Cal. Regele Ferdinand 17. Kopott bőrkabátokat minden színre festek.

Keresek szoba konyhát istállóval. Cim a kiadóban.

Belvárosban modern 2 szoba előszoba és fürdőszoba azonnal kiadó. Petőfi u. 3. 18. ajtó.

Regáti orvostanhallgató román-francia-olasz órákat ad jutányos ár mellett, esetleg lakás ellenében is.

A nők legkedveltebb írói!!!

A nőknek Colette Gyp és Glyn. Sok százezer asszony, leány gyönyörködik bennük. Most 70 százalékkal olcsóbbak ezen írók legjobb könyvei!

GYP	
Line imádója	52 lej
Az örök bakfis	52 lej
A szép Guerandné	52 lej
A züllött társaság	52 lej
GLYN	
Acél és kova	52 lej
Az ellentét	52 lej
Ez az ára	80 lej
Férfi és leány	80 lej
A karrier	80 lej
A második Ambrozine	80 lej
A nagy feladat	80 lej
A nagy pillanat	80 lej
Öt év múlva	80 lej
Római színjáték	50 lej
Tul az óceánon	80 lej
Vak szerelem	60 lej

ESCHRUTH	
Árvácska	40 lej
Lengyel vér	60 lej
Magamért szeressen	40 lej
A medvevár lovagja	40 lej
Boldogság csillaga	40 lej
Diadal	40 lej
Hazárd	40 lej
Zsugori néne	40 lej

COLETTE KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYABAN

Ha szolid és megbízható helyről LIBAZSIR szükségletét be akarja szerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot. KLEIN orth. köser zsir és baromfiészarmokból Oradea, Saguna 6 Alapítva 1912 Szállítás postán és vasúton saját bődönben.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 7. sz. Fiókintézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehulsi-vanai-Szilágyoseh, Jibou Zsibó, Zilah-Zilah Afiliált intézetek; a Nagenyedi „Kisegítő” Takarékpénztár Rt., Aiud-Nagenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókintézete.

Saját tőkét 60 millió lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban nszközöl. Engedélyezett devizahely.

Friedmann szerencsése óriási!

A jelentékenyen megjavított iátéktervű osztrák osztálysorsjáték a legjobb a világon.

Különösen felemelték a középnyeremények számát A sorsjegyek fele nver Egy sorsjeggyel nyerhet

SIII. 800.000 = 20.000.000 Lei 84.000 Sorsjegy 42.000 Nyeremény

Össnyeremények: SIII. 13.406.400 = Lei 335.160.000

Az elmúlt sorsjátékon sok első főnyereményt fizettem ki szerencsés vevőimnek

Az I. osztály huzása 1930 november 18-20

Sorsjegyárak: negyed fél egész Lei 300 Lei 600 Lei 1200

Minden rendelést azonnal végrehajtunk és mellékeljük a hivatalos játéktervet. Huzás után felszólítás nélkül azonnal küldjük a hivatalos nyeremény jegyzéket. Fizetés a sorsjegy vétele után Rendeljen még ma

Ludvig Friedmann Wien I. SALZGRIES 12-H.

XIII EVF. Cluj-Kolozsvár október 24. 5691 EV

Az Uj Kelet a és bánáti zsa na Cikkjeink utá forrás meg

Kéziratokat n és megörzésükre

Választás választás

Alighogy Németország megiepetést hozott a választásokkal kapcsolatban is választási ügyekkel a politikai élet néttel ezeltt zajlott választások, amelyek denkit meglepő eredményekkel zárultak. A fasiszta velleítés erősödésével és terjesztésével igen nagy jelentőségűvé vártak. A választások eredményeire a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is. A választások eredményeire a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is.

A másik választási körben azelőtt Norvégia választási eredményeire az ország teljes egészében a szociáldemokrácia mellett állt. A választások eredményeire a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is.

Az országban a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is.

Az országban a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is.

Az országban a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is.

Az országban a szociáldemokrácia nagy megerősödést ért el a finn parlamentben, a németek pedig a szociáldemokrácia ellenében is.